

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра туристичного та готельно-ресторанного бізнесу
(найменування кафедри)

Допущено до захисту

Завідувач кафедри

_____ (підпис)
“ ___ ” _____ 20__ р.

Кваліфікаційна робота

на здобуття освітнього ступеня бакалавр

зі спеціальності _____ 242 «Туризм» _____
(шифр та найменування спеціальності)

за освітньою програмою _____ «Туризм» _____
(назва освітньої програми)

на тему: «Шляхи підвищення взаємодії туристичних підприємств з транспортними організаціями на прикладі ТОВ «Вилкове-Пелікан-Тур»

Виконавець:

студентка 47 групи, ФМЕ

Павлишина Марина Віталіївна _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

старший викладач

(науковий ступінь, вчене звання)

Павлоцький Володимир Якович _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Одеса 2020

АНОТАЦІЯ

Павлишина М.В. «Шляхи підвищення взаємодії туристичних підприємств з транспортними організаціями на прикладі ТОВ «Вилкове-Пелікан-Тур»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра за спеціальністю 242 «туризм»
(шифр та назва спеціальності)
за освітньою програмою «туризм»
(назва освітньої програми)

Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2020.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти взаємодії туристичних підприємств з транспортними організаціями. Висвітлено сучасний стан та розвиток туристичних перевезень. Проаналізовано особливості взаємодії туристичних підприємств з перевізниками туристів. Надано загальну характеристику туристичного оператора «Вилкове-Пелікан-Тур». Проаналізовано фінансово-господарську діяльність ТОВ «Вилкове-Пелікан-Тур» за 2017-2019 роки.

Запропоновано проектування та впровадження нового туристичного продукту «Дунайський вікенд», з використанням різних видів транспорту. Проведено калькуляцію майбутнього туру. Обґрунтовано економічну доцільність впровадження нового туру для туристичного підприємства.

Ключові слова: туризм, транспорт, економічна ефективність, операційна діяльність підприємства, рентабельність, постійні витрати, змінні витрати, точка беззбитковості.

ANNOTATION

Pavlyshyna M. «Ways to improve the interaction of tourism enterprises with transport organizations on the example of LLC "Vilkovo-Pelican-Tour" »

Qualifying work on obtaining a bachelor's degree in the specialty _____ 242 «Tourism» _____
 (code and name of the specialty)
 for the educational program _____ «Tourism» _____
 (title of the educational program)

Odessa National Economics University. – Odessa, 2020.

The work deals with the theoretical aspects interaction of tourist enterprises with transport organizations. The current state and development of tourist transportation are highlighted. Peculiarities of interaction of tourist enterprises with tourist carriers are analyzed. The general description of the tourist operator "Vilkovo-Pelican-Tour" is given. The financial-economic activity of tour operator «Vilkovo-Pelican-Tour» for 2017-2019 has been analyzed.

The design and implementation of the new tourist product "Danube weekend ", using different modes of transport. The calculation of the forthcoming tour is carried out. The economic expediency of introducing a new tour for a tourist enterprise is substantiated.

Key words: tourism, transport, economic efficiency, operating activity of the enterprise, profitability, constant expenses, variable costs, break-even point.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВЗАЄМОДІЇ ТУРИСТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ З ТРАНСПОРТНИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ	7
1.1 Сучасний стан та розвиток туристичних перевезень	7
1.2 Особливості взаємодії туристичних підприємств з перевізниками туристів.....	14
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ОСНОВНОЇ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ВИЛКОВЕ-ПЕЛІКАН-ТУР»	23
2.1. Загальна організаційно-економічна характеристика туристичного підприємства «Вилкове-Пелікан-Тур».....	23
2.2. Операційна діяльність та взаємодія із транспортними організаціями туроператора «Вилкове-Пелікан-Тур» за 2018-2019 роки.....	31
2.3. Аналіз фінансових результатів діяльності ТОВ «Вилкове-Пелікан-Тур».....	40
РОЗДІЛ 3. ПРОПОЗИЦІЇ ІЗ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ТУРОПЕРАТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ВИЛКОВЕ-ПЕЛІКАН-ТУР»	49
3.1. Проектування екологічного туру до заповідних районів Одеської області.....	49
3.2. Економічне обґрунтування проектування екологічного туру «Дунайський вікенд».....	53
ВИСНОВКИ.....	61
Список використаних джерел.....	64
Додатки.....	68

ВСТУП

На сьогодні в Україні спостерігаються тенденції функціонування великої кількості підприємств туристичної сфери, що спричиняє надзвичайно високу конкуренцію на ринку туристичних послуг. Для того аби компанія ефективно функціонувала на туристичному ринку та отримувала високі показники рентабельності, необхідно приділити особливу увагу проблемам ефективності господарської діяльності, завдяки чому можна виявити усі подальші можливості розвитку компанії, і як результат – винайти шляхи підвищення її ефективності.

Актуальність проблематики, якій присвячена кваліфікаційна робота, обумовлена тим, що в сучасних умовах конкурентного середовища, задля ефективного функціонування на туристичному ринку, необхідною умовою є пошук нового асортименту послуг, та впровадження нетипової для компанії лінійки туристичних продуктів.

Метою кваліфікаційної роботи є обґрунтування можливостей підвищення ефективності діяльності туристичного оператора «Вилкове-Пелікан-Тур» з транспортними організаціями, шляхом проектування нового туру екологічного спрямування.

Об'єктом дослідження кваліфікаційної роботи є процес підвищення ефективності господарської діяльності туристичного підприємства на ринку туризму.

Предметом кваліфікаційної роботи є підвищення ефективності господарської діяльності ТОВ «Вилкове-Пелікан-Тур» шляхом проектування нового екологічного туру.

Для досягнення поставленої мети в процесі написання кваліфікаційної роботи необхідно вирішити наступні **завдання**:

- розглянути теоретичні аспекти взаємодії туристичних підприємств з транспортними організаціями;
- оцінити економічну діяльність ТОВ «Вилкове-Пелікан-Тур»;
- проаналізувати структуру та динаміку доходів від операційної діяльності туроператора «Вилкове-Пелікан-Тур»;

- проаналізувати фінансові результати діяльності туристичного підприємства «Вилкове-Пелікан-Тур» за 2017-2019 рр.;
- запропонувати можливі напрями підвищення ефективності господарської діяльності туристичного оператора за рахунок впровадження нового екологічного туру «Дунайський вікенд»;
- обґрунтувати ефективність розробки нового туру.

У процесі вивчення даної теми і підготовки кваліфікаційної роботи були використані нормативно-правові акти України, фінансова і статистична звітність ТОВ «Вилкове-Пелікан-Тур», окремі Інтернет-ресурси, статті з фахових періодичних видань, а також науково-практичні видання та навчальні посібники вітчизняних та зарубіжних авторів: Восколович Н.А., Писаревський, С.О., Жупаненко А.В., Мініч І.М., Слободенюк Е.В., Парасій-Вергуненко І.В., Дідковська Л.Г., Чумаченко, М. Г., Ільїна Є.В., Герасименко В.Г., Нездоймінов С.Г., Аріон О.В., Березін О.В., Зінько Ю.В. та інші.

Методами дослідження є сукупність науково-теоретичних положень та спеціальних економічних методів. Для здійснення даного дослідження були використані методи теоретичного узагальнення, системного та статистичного аналізу. Для обробки статистичного аналізу використовувався табличний редактор Ехсел та програми побудови діаграм.

Практичне значення результатів, що були одержані в ході проведення кваліфікаційної роботи, полягає у можливості впровадження нового туру екологічного спрямування керівництвом туристичного оператора «Вилкове-Пелікан-Тур» задля підвищення ефективності господарської діяльності.

Тема кваліфікаційної роботи відповідає напрямам наукових досліджень кафедри туристичного та готельно-ресторанного бізнесу Одеського національного економічного університету.

За попередніми результатами кваліфікаційної роботи підготовлені тези доповіді на наукову студентську конференцію ОНЕУ [1].

ВИСНОВКИ

В результаті проведеного в роботі аналізу ми з'ясували, що розвиток транспорту і туризму – тісно пов'язаний і взаємозумовлений процес. Туризм повністю залежить від транспорту, його безпеки, швидкості та зручності, що забезпечують відповідну якість туристичних послуг..

Розуміння основ взаємовідносин з транспортними компаніями, правил взаємодії з ними в питаннях забезпечення безпеки пасажирів і їхнього майна, обслуговування, використання відповідних знижок та пільг при продажах має важливе значення як для туристів, так і для організаторів подорожей.

На сьогодні розвиток туризму стримується внаслідок того, що транспортна інфраструктура ряду країн не відповідає світовим стандартам за зручністю, ефективністю та безпекою, а транспортні проекти, зокрема, будівництво нових аеропортів, автомобільних доріг та залізниць вимагають для їх реалізації значних інвестицій та часу.

В результаті виконання випускної кваліфікаційної роботи та поставлених у вступі завдань ми прийшли до висновків викладених нижче:

1. Для організації подорожей використовується різноманітний транспорт – автомобільний, залізничний, авіаційний, морський, річковий, повітряний.

У 2019 році кількість перевезених пасажирів туристичним транспортом склала 1974,2 млн. пасажирів. Найбільш вагому кількість туристів було відправлено автомобільним видом транспорту 1804,9 млн., друге місце зайняв залізничний транспорт, який перевіз 155 млн. осіб, а третє авіаційний 13,6 млн. Найменшу кількість туристів у 2019 році було відправлено водним транспортом, близько 0,7 млн. пасажирів.

2. Взаємини з транспортними компаніями є не менш важливим аспектом туристичної діяльності, ніж надання послуг розміщення. Транспортні компанії, з якими може співпрацювати туристична фірма, диференційовані за видами транспорту: авіап перевезення - авіакомпанії; водні перевезення - річкові та морські

компанії-перевізники; автобусні перевезення - автобусні компанії; залізничні перевезення - залізничні компанії (монополії).

Забезпечення перевезення туристів авіаційним транспортом може відбуватися шляхом укладання між оператором та авіакомпанією договору на квоту місць на регулярних авіарейсах, підписання агентської угоди або у формі чартеру.

Співпраця туристичної фірми з компаніями з фрахтування водних суден здійснюється відповідно до чинного законодавства за допомогою укладення письмового договору фрахтування. При цьому надання транспортного засобу може бути організовано за кількома схемами: тайм-чартер; бербоут -чартер ; димайз-чартер.

Договірні взаємовідносини з автотранспортними підприємствами (АТП) будуються на підставі договору оренди транспортного засобу з екіпажем (водіями).

Договір про виділення місць у потягах, які рухаються за графіком укладаються за правилами, аналогічними договорам з авіакомпаніями на квоту місць чи по поточному бронюванню.

3.Туристичний оператор «Вилкове-Пелікан-Тур» успішно функціонує на ринку туристичних послуг, спеціалізуючись на турах екологічного спрямування, переважно у м. Вилкове. Фінансова звітність підприємства за 2019 рік показує задовільні результати, які значно перевищують показники, що були отримані у попередньому році. У 2018 році туристичне підприємство отримало збиток у розмірі 19,5 тис. грн., а у 2019 році чистий прибуток становив 16,9 тис. грн. Підприємство має можливості збільшити прибутковість за рахунок розширення асортименту туристичних послуг та впровадження нових турів.

4. Компанія спеціалізується переважно на внутрішньому туризмі, та розробляє тури екологічного спрямування дельтою Дунаю та до м. Вилкове. По результатах 2019 року туроператор «Вилкове-Пелікан-Тур» обслуговував 223 туриста (що складає 75,01% із загальної кількості обслуговуваних туристів), які обрали екологічні тури. Проте, варто зазначити, що на сьогоднішній день, у м. Одесі, функціонує кілька відомих туроператорів, спеціалізованих на екологічному туризмі в межах області. Відповідно, має місце висока конкуренція і як результат – зниження чистого

прибутку. Для того аби підвищити показники рентабельності, а разом з цим і привабливість пропозиції для нових клієнтів, було вирішено спроектувати новий тур до дестинації, на даний час відсутньої в продуктивній лінійці ТОВ «Вилкове-Пелікан-Тур».

5. Нами був розроблений тур екологічного спрямування за маршрутом «Дунайський вікенд». Представлений тур, за умови його включення до асортименту туристичного підприємства «Вилкове-Пелікан-Тур», підвищить конкурентоспроможність даного підприємства.

Також, туроператору «Вилкове-Пелікан-Тур» було запропоновано для підвищення ефективності взаємодії з транспортними організаціями під час організації туру "Дунайський вікенд", укласти новий договір з перевізником "AutoComfort". Для забезпечення споживачів нового туру послугами водного транспорту, у нашому випадку - групи з 15 туристів доцільно використовувати власні плавучі засоби.

Для розробленого туристичного продукту нами була розрахована точка беззбитковості, яка склала 41 тур.

6. Спроектований тур, за умови його включення до асортименту туроператора «Вилкове-Пелікан-Тур», підвищить його конкурентоспроможність на ринку внутрішнього туризму. При цьому можливий обсяг додаткового прибутку від реалізації пропонованих послуг складе 7448 грн., а рентабельність діяльності із впровадження туру складе 5,5%, що перевищує середній показник підприємства за 2019 рік.

7. Отримані дані, підтверджують доцільність впровадження нового екологічного туру «Дунайський вікенд» до асортименту туристичних продуктів туристичного оператора «Вилкове-Пелікан-Тур».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Павлишина М.В. Сучасний стан та розвиток туристичних перевезень//Туристичний та готельно-ресторанний бізнес: світовий досвід та перспективи розвитку для України: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів та вчених, 15 квітня 2020 р.: у 3-х томах. – Т. 1. – Одеса: Одеський національний економічний університет, 2020. – 417 с.
2. Організація туризму: підручник / І.М. Писаревський, С.О. Погасій, М.М. Поколюдна та ін.; за ред. І.М. Писаревського. – Х.: ХНАМГ, 2008. – 367 с.
3. Герасименко В.Г. Ринки туристичних послуг: стан і тенденції розвитку : монографія / В. Г. Герасименко, С. С. Галасюк, С. Г. Нездоймінов [та ін.] – Одеса :Астропринт, 2013. – 304 с.
4. Розвиток туристичних залізничних перевезень в Україні. [Електронний ресурс] – Режим доступу:http://www.economyandsociety.in.ua/journal/13_ukr/53.pdf
5. Вимоги щодо якості окремих груп туристичних підприємств.– [Електронний ресурс]– Режим доступу:<https://pidruchniki.com>
6. Статистичні бюлетені Державної служби статистики України «Туристична діяльність в Україні» за 2017–2018 роки [відп. за вип. О. О. Кармазіна], [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua/>.
7. Види транспорту які були найпопулярнішими серед українців в 2019 році: статистика. –[Електронний ресурс] –Режим доступу:<https://24tv.ua/ru>.
8. Жупаненко А.В. Державне регулювання неявної інфраструктури рекреаційно-туристичної сфери : дис. ... кандидата економічних наук : 08.00.03 / Жупаненко Анастасія Валеріївна. — Одеса, 2015. — 220 с.
9. Мініч І.М. Соціальні чинники і функції інфраструктури туризму: соціологічний аналіз: Автореф ... дис. канд. соц. наук.// 22.00.04 – економічна соціологія. – Інститут соціології НАН України. - Київ, 2002. – 173 с.
10. Слободенюк Е.В. Туризм як чинник гуманізації відносин між народами: 09.00.03 - соціальна філософія та філософія історії//автореферат ... дис. канд. філос. наук / Інститут філософії імені Г.С.Сковороди НАН України. – Київ, 2003. – 18 с.

11. Оцінка туристично-рекреаційного потенціалу регіону : монографія / за заг. ред. В. Г. Герасименко. — Одеса : ОНЕУ, 2016. — 262 с.
12. Особливості взаємовідносин турфірми з транспортними компаніями— [Електронний ресурс] Режим доступу: https://studref.com/400068/turizm/osobennost_i_vzaimootnosheniy_turfirmy_transportnymi_kompaniyami
13. Аріон О.В. Організація транспортного обслуговування туристів: Навчальний посібник. - К.: Альтерпрес, 2008.
14. Права та обов'язки сторін за договором чартеру (фрахтування) – [Електронний ресурс]– Режим доступу: <https://mylektsii.ru/6-43945.html>
15. Угода про міжнародні нерегулярні перевезення пасажирів автобусами.— [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/998>
16. Договірні відносини між суб'єктами туристичної діяльності [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://studfile.net/page/7/>
17. Договори туроператора з постачальниками послуг— [Електронний ресурс]– Режим доступу : <https://buklib.net/books/30466/>
18. Закон України «Про туризм» // Відомості Верховної Ради України —1995, —№31
19. Дідковська Л.Г. Менеджмент: навч. посіб. / Л.Г. Дідковська, П.Л. Гордієнко. – К.: Алерта, КНТ, 2007. – 516 с.
20. Управління підприємством: організаційно-економічний аспект: монографія / за ред. д-ра екон. наук, проф. В.М. Нижника, канд. екон. наук, доц. М.В. Ніколайчука. – Хмельницький: ХНУ, 2010. – 389 с
21. Парасій-Вергуненко І.В. Аналіз операційної діяльності підприємства: проблеми та перспективи подальших досліджень. // Міжнародний науковий журнал. Випуск 2. 2016. // [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://sophus.at.ua/IA_2016_2/12_parasij-vergunenko_irina_analiz_operacijnoji_di.pdf
22. Чумаченко, М. Г. Економічний аналіз: навч. посібник / М. А. Боллох [та ін.]; ред. М.Г. Чумаченко; Київський національний економічний ун-т. – 2. вид., перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2003. – 555 с.
23. Звіти за Формою № 1-туризм «Звіт про туристичну діяльність» ТОВ «Вилкове-Пелікан-тур» за 2017-2019 роки.

24. Березін О.В. Економіка підприємства: навч. посібн. / О.В. Березін, Л.М. Березіна, Н.В. Бутенко– К. : Знання, 2012. – 390 с.
25. Зянько В.В. Фінансовий аналіз та звітність: практикум / В.В. Зянько, І.Ю. Спіфанова. – Вінницький національний технічний ун-т. – Вінниця : ВНТУ, 2008. – 83с.
26. Ільїна Є.В. Туроперейтинг: організація діяльності. Підручник. – М.: Фінанси та статистика, 2000. – 256 с.
27. Восколович Н.А. Маркетинг туристичних послуг / Н.А. Восколович. – М. : Економічний факультет МРУ, ТЕИС, 2010. – 167 с.
28. Давиденко І.В. Туристичні ресурси України для студентів І курсу всіх форм навчання спеціальності «Туризм»: навч.посібник/ І.В.Давиденко.— Одеса: ОНЕУ, ротاپринт, 2013 р. — 85 с.
29. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. - [Електронний ресурс]- Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ>.
30. Герасименко В.Г. Організація надання туристичних послуг / В.Г.Герасименко, С.С. Галасюк. Одеса: Атлант, 2014. -244 с
31. Сучасні туристи вибирають екологічний відпочинок [Електронний ресурс]- Режим доступу: <http://prohotel.ru/news-169560/0/>.
32. Добрянська Н.А. Стан і перспективи розвитку туристичного бізнесу Одеської області / Н.А. Добрянська, А.А. Мелих, Р.С. Козловський // Забезпечення якості вищої освіти: Матеріали 49-ї науково-методичної конференції Одеської національної академії харчових технологій (р .. Одеса, 11-13 квітня 2018) - Одеса: ОНАХТ, 2018. - С. 157-159.
33. Нездоймінов С. Г. Регіональний розвиток інфраструктури туризму та рекреації в контексті парадигми «зелена економіка» / С. Г. Нездоймінов // Туризм в умовах глобалізації: особливості та перспективи: колективна монографія під ред. д-ра екон. наук, проф. Кизима М. О., канд. екон.наук, проф. Єрмаченка В. Є. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2012. – 448 с.
34. Нечева Н.В. Роль транспортних послуг у розвитку туризму / Н.В Нечева, О.С Сакевич. Одеса: Редакційна колегія. - 433с.

35. Орлова М.Л. Ринок туристичних послуг Одеської області/ М.Л. Орлова, С.Г. Ярмоменко, М.В. Слаблюк//Винний та гастрономічний туризм: поєднання освіти, технологій та бізнесу: зб. тез доп. круглого столу Міжнар. наук.-практ. конф.«Технології харчових продуктів і комбікормів», Одеса, 27 верес. 2018 р./Одес. нац. акад. харч. технологій; голова орг. ком. Б.В. Єгоров.–Одеса, 2018.– С. 50–53: табл., рис.–Бібліогр.: 5 назв.
36. Офіційний сайт «Вилкове-Пелікан- Тур» [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.pelican-danube-tour.com.ua/vilkovo/>
37. Закон України «Про транспорт» [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/232/94-вр>
38. Ефективність господарської діяльності [Електронний ресурс] —
Режим доступу: <http://center-yf.ru/data/economy/effektivnost-hozyaystvennoy>
39. Павлоцький В. Я. Використання багатofакторної моделі компанії «Дюпон» для аналізу ефективності управління туристичними підприємствами / В. Я. Павлоцький // Вісник Дніпропетровського університету. Серія: Економіка. — 2011. — № 5 (3). — С.187–195
40. Покропивний С.Ф., Колот В.М. Підприємництво: стратегія, організація, ефективність. - К.: КНЕУ, 2008. — 123с.
41. Дядечко Л.П. Економіка туристичного бізнесу / Л.П. Дядечко. — К.: Центр учбової літератури, 2007. — 224 с.
42. Герасименко В.Г., Замкова А.В. Організація транспортних подорожей і перевезень туристів. / В.Г. Герасименко, А.В. Замкова. Навчальний посібник — Харків: Бурун Книга, 2011. — 112 с.
43. Герасименко В. Г. Податкове регулювання туристичного сектору України в контексті світового досвіду / В. Г. Герасименко, В. Я. Павлоцький // Перспективи розвитку туризму в Україні: зб. статей до ювілею В. К. Федорченка / Відп. ред. Федорченко Н.В; Мініч І. М. — Тернопіль : Підручники і посібники, 2019. — 304 с.